Byxe oronuudai proletaarinar, negedegtt!

№ 217 (2250)
1937 onoi sentiaabriiin 20
VOSKRESEENЬ
14-xi ZILEE GARNA

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komunlis (bolьşeviig) Paartiiin Buriaad-Mongoloi Mosiin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialiis Respyybliikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai ¦yder byriin gazeeta

Redaakciin aadres: Ulaan-Yde goorod, Ceentrsojuuziin, 19.

№ sen 10 myngo.

OIRIIN YDERNYYDTE TARIAA XURIAALGII DYYRGEXE

„Uuliin oroido saha orozo, urgiin yzyyrte mylihe xyrebe“ gedeg sag dytelee. Arbaad xonoghoo Oktiaabri hara garaxanь, sag bolzor oşozol jabana. Iigeze baixada, manai respyybliikiin kolxooz ba sovxoozuudai pooli deere xeden mingan gektaar tariaan yşee xadagdaadyi baina. Sentiaabriiin 15-ai yder xyrter tariaa xadalgiin tyseb respyyblike soo oroidoo 62,9 proceent dyyrbe.

Mynee zilei bajalig jixe urgasii ton muugaar xuriaaza bainamdi. „Tariaan haisa urgaba xajam daa, erteş—oroiş haanь xuriaaza abna bezeb di“ geze bododog xynyyd yşee bii baina. Jyy xexe bytee xe baihanaa byri oilgoxoo bolьhonş uşarnuud bii. Tariaa xuriaalgiin xydelmeriiin teempe xangaltagyi hula baihanь xadaa yngeregşe zileixihee ajaar 13 proocent xoino xozomdohon faakt deerehee ilangajaa todoor xaragdana.

Paartiiin Centraalьna Komiteed ba zasag bolbol ene zilei bajalig urgasii yter tyrgen ba geegdeltegyigeer xuriaaza abxa şuxala geze sag yrgelze zaaza baihan ba zaazaş baina. Gebeş, manai endexi partiijna ba soveedai organizaacanuudai xytelberilegşed, xamagai tyryyn Mozkoom ba Arkomsoveed eehedeo tariaaxuriaalgii xytelberilxe jabadalii huladxahan baina. Gazartariaalangai Arkomaad kolxoozuudhaa xolodoşood, operatiiv xytelberi ygeze ba xuriaalgiin xydelmeriii zybeer emxidxeze yşee şadanagyi. Aradai daisad bolbol urgasa xuriaalgii tahalduulxaar eldebiin sabotaaz, haad tybeg uşaruulza, xemgyi jixe gai garaza xeze baihan faaktnuud eneenei urda tee baihan ba mynee zildeş bii. Daisadii eliryylxe, tedenei xaratai muuxai xorololgiin xoişolongii usadxaxiin tulada johotoi bolьşeviig, eris şanga temesel ygei. Iixiin orondo xarin gemşelgiin ygenyyd ba heremzetei baixa tuxai zy'bxen şaxaa tangarig ygeheer, tere heremzenь bodoto xydelmeri deere toboiso xaragdanagyi. Aradai daisad kontrrevoliyycioonno nasionaliisnaarai, trockiis-buxaarintnai, japoon — neemecei şpioonguudai xog bogii, şaara şabxaruuji ene geheer duuhan eliryylze, xydee azaxuida tedenei xehen xorololgiin xoişolongii byrimyhen usadxaza, xydelmeriiingee dutuuji zahaza şadaxa—iime şuxala zorilgo myneeder bidenei urda baina geeşe.

Tariaanai xuriaalga udaarxadaa aixabtar jixe geegdel bolxo ajuul jirexenь xendeş eli medegdene. Iime ajuul ilangajaa Olьxoonoi, Alairai, Agiin, Exired—Bulgadai aimaguudta toxiooldoxonь xolo bişe bolood baina. Tariaa xuriaalgii xytelberilze ba emxidxeze, kolxoozniguudii elsyylze şadaxa eehedee şadabarigyi baixadaa olonxi aikoomuud ba aimgyisedkoomuud, xarin byrxeg baina geze şaltag baridag. Teed, ene sentiaabriiin hyylşiin taban xonogto tariaa xuriaaxada taatai zoxid, naratai selmeg baixada xydelmeriee şangadxaagyi, jamarş xubilalta gargaagyi baihanaa tedener jyyn geze bejee arşalxa jym be?! Alairta, „Aduuşa“ geze kolxooz, taba—zurgaan xonogto selmeg haixan baixada imagta muugaar xydelmerilhen deerehee nege traaktorai zneejkeer, gurban morin snopovizaalkaar, xojor morin zneejkeer 4 syydxe soo oroidoo 17 gektaar xadahan baina. Jixedee byrxeg baina geze şaltag baridaganь demei, xarin xydelmeriee şangadxaza şadaxagyi baihan xytelberilegşedei ohol hanaa amar, nobşonazagai baidalanь xuriaalgiin tahaldalai gol şaltagaan myn geze elirne.

Xydelmeriiin xysen dutana gedeg baha nege „şaltag“ bii Tere xadaa jamarş yndehe barimta ygei. Kolxooz byxen eehediingee azalii zybeer emxidxeze şadaa haanь, xydelmerişen bii baixa. Egeel ene emxidxexe elsyylxe şadabari geeşe olonxi xytelberilegşedte dutadag baina. Eneen tuşaa nege zişee abaad xaraja. Ulaan-Yde goorodoi zooniin, Ibelgiin somonoi „Kominteern“ kolxooz ajaar aavgustiin 15-haa exilze tariaagaa xadahan aad, xoriood xonogto tysebeigee 40 proceent dyyrgehen jym. Şaltagaanь jyyn be? Egeel tyryyn xydelmerişen dutamag gelsebe. Pravleeniiin kontooro soo huugaad, kolxoozniguudai neriin spiiskeer şalgaza yzexedenь, pooli deere garamaar, tiime sylsetei xyn geze oldobo ygei. Tiixedenь, kolxooxnig byxenei ger gertenь jabaad, agitacioonno xydelmeri jabuulza, ynen baidalaa xelexedenь, xeden arbaad kolxoozniguud xydelmeride garaba. Baha, azalai emxidxelii şinedxeze tabixadanь yşee olon xyn oldobo. Ygleedeenь sentiaabriiin 6-da gansaxan № 2 brigaada deere 35-40 kolxoozniguud nemeze garaa. Maşiinaar xadalgii şangalza, bultadaa ebtei emxiteigeer xydelmerilxedee xaxad harada xehen jyymee 5 xonog soo xexe baiba. Eneende gaixaltaiş jyyme ygei. Xydelmeriiin xysen dutana geze xaşxaraldaxa bişe, xarin azalaa zybeer emxidxeze, kolxoozniguudta ygee duulgaza, tedeniii xydelmeride elsyylen xanduulza, şanga disceplii ne bii bolgozo şadaxa xeregtei!

Kombajnaar xadalga muu bahaniii durasangyi, duugai yngerze bolnogyi. Ene zilde nelieed olon şine kombajnanuud xydelze baina. Tedeen deere xydelmerilze jabahan kombaajnioornuud baha şine xynyyd. Tedeende texniis tuhalamza ygeze, haadgyigeer xydelgexiin tulada olonxi MTS-nuud anxarlaa tabinagyi. Selengiin MTS-ei direekce bolbol Teelьmanai neremzete kolxoozdo xydelze baihan kombajnioornuudai uçaastkada neges jabaagyi baixa jym. Xezengiin MTS-te şurgan orohon emşegyremşe lama Dambiii Zalsanai gedeg xeterxedee kombaajniin brigaadiin brigadiir bolgodood, kolxoozuudai tariaaji zoriuuta yrize, gutaaza, kombaajnaa muugaar xydelgeze baina. Daisan bolbol kombaajnaali tuxai udxatai maşiina baihaniii medeed, tende xorololgo xeze baina.

Tiixedenь, xoriiin aikoom poliitikan heremzegyi, ohol hanaa amar huugaad, ene zig şyyritei faaktii mynee boltor xaraagyi. Kombaajnaar xuriaalga teeşe imagta jixe anxaral tabiza, kombaajnanuudii xysed dyyren xydelgexe şuxala.

Xadalgiin muugaar jabaxiin xazuugaar tariaa boolgo aalixanaar jabaza, tere xojoroi xoorondo taharal garana. Maşiinanuudta xysed daalgabari ygexe kombiniirovanno zvenoonuudii bii bolgozo, socialiis myriisee ba staxaanovtanai xydeleeji delgeryylze, tariaa xuriaalgii oiriin ydernyydte dyyrgexe. Yngeregşe zilnyydte soortoto tariaaji ondoo kylьtyyriin tariaantai xolizo, xudxaza, gemteeze baihan aradai daisadai xorololgiin yrooguudii martangyi, heremzetei baixa johotoibdi!

Partiijna-poliitikan xydelmeriii şangadxaza, paarti ba zasagai zyghee kolxoozuudta ygeze baihan xyngelelte tuhalamzanuudii kolxooznig byxende oilguulxa, Byxexolboonoi viistavkada beledxexe zorilgonuud tai byxii xydelmeriee xolbolduulan, arad zonoi edebxi zorigii xydelgexe şuxala. Bii byxii xyse şadalaa tariaa xuriaalga deere tabiza, ene ydernyydte tariaagaa xadaza, boozo dyyrgexe ba gyrende tariaa tuşaaxa ujalgaa darii gyisedxexe—iime jaaxa argagyi şuxala zorilgo baina geeşe.

Moskvaagai seregei ookrugai taaktikan huralsal dyyree

Ilagdaşagyi xyse şadalai paraad

Huralsalai rajoon, 15. (TASS). Moskvaagai seregei ookrugai taaktikan huralsal dyyrebe. Jabagan ba morin seregyyd, artileriistnuud, lioodçiguud, tankiistnuud, sapioornuud, xelxiee xolboosod—eldeb tyrelei seregyydei seregşed ba komandiirnuud dyrben syydxe xaxad soo oriooxon zorilgonuudii şiidxen, maşiinanuudaa yzehen, buu zebsegee şalgahan, byxii xeregselee zahahan baina.

Sentiaabriiin 15-da ygleenei 10 çaasta, nyxer Staalinai ba tereenei daişalxii soraatniguudai portreeduud, amarşalgiin loozongnuud, transparaantnuud, tuguudii barihan xydelmerişen, kolxoozniguud, piooneernuudai koloonnonuud huralsalai pooli deere jirene.

Seregyyd ba seregei maşiinanuud pooli deere zagşanxai baina. 14 çaas 30 minuutada SSSR-ei Oborooniin Arkoom Soveed Xolboonoi maarşal nyxer K. Voroşiilov paraadai rajoondo morioor xyrze jirebe. Arkoom bolbol seregei ookrugii komaandalagşa soveed xolboonoi maarşal S.M. Bydioonniin raaportii duulaad, tereentejee xamta seregyydei xazuugaar jabaza xaraba. Arkoom bolbol seregyyd ba aradzoniii mendeşelne, Exe oronoigoo erxim xybyydii amarşalna, seregyyd ba aradzon „uraa“ xaşxaralga ba aplodismeenteer Staalin Arkoomii amarşalna.

Seregyydii zubşan xaralga dyyrebe. Oborooniia Aradai Komisaar Soveed Xolboonoi maarşal K. Voroşiilov, Oborooniin Arkoomii orologşo Soveed Xolboonoi maarşal A. Jegoorov, Soveed Xolboonoi maarşal S. Bydioonnii, Moskvaagai seregei ookrugai Seregei Soveedai geşyyn—BK (b) paartiiin Moskvaagai komiteedai sekretaarь N. Xryşçoov, koorpysno komisaar B. Trojaanker ba busad tribyyn deere garna. Aradai Komisaar seregşedte xandan yge xelebe. Nyxer Voroşiilovoi xelehen yge raadioogoor transliaasalagdana.

Nyxer Voroşiilovoi exilxenь: — Nyxed seregşed, komaandirnuud ba politxydelmerilegşed! Nyxed eregtei ba emegtei xydelmerişen, kolxoozniguud, nyxed paartitai ba paartigyi bolьşeviiguud, komsomoolşuud ba piooneernuud, Moskvaagai seregei ookrugai taktiis huralsalai dyyrelgetei daşaramduulan bolhon ene paraad deere suglarhan taanarta, Byxexolboonoi Komuniis (bolьşoviig) Paartiin Centaalьna Komiteedai zyghee, xydelmerişen—tariaaşanai zasagai zyghee xaluun bajarii xyrgeneb.

Ene dyyreed baihan huralsal deere Moskvaagai seregei ookrugai, manai Aarmiiin niislelei ookrugai xesegyyd baga bişiin amzaltanuudii tuilaa,—geed nyxer Voroşiilov yrgelzelene. Nyxed seregşed, komaandiirnuud ba politxydelmerilegşed, zarim xesegyydte baigaa tede dutamaguudaa halgaxiin ba eseslen usadxaxiin tulada, yşeel jixe xydelmeri xexe bolood bainabdi.

Taanar bolbol johotoi socialiis xydelmerilegşed, johotoi zuun proceentno bolьşeviiguud,—leenincener, staalincanaar baixa johotoit. Taanar bolbol eeriingee xeregei amzaltiin tulada, byxii berxeşeelnyydii dabaxiin ba ilaxiin tulada, jaaza azahuuxa johotoib, jaaza temesexe johotoib geze revoliyyciin aguu jixe xynyydhee—Maarks, Engelьs, Leenin ba Staalinhaa taharaltagyi huraxa johotoit.

Nyxer Voroşiilov bolbol eeriingee aarmida aradzonoi duraldag tuxai, seregyydte arad zonoi yzyylhen tere jixe anxaral ba bajasxalan tuxai xelene.

—Tosxon byride, kolxooznigai ger byride ba manai jabahan byxii gazarta bidenei yzehen, iime bajasxalanii, iime duralalii, eeriingee Aarmida iimeer xandaxa jabadalii delxei deere neges aarmi medexegyi. Eneşji eli daa. Manai kolxoozniguud bolbol xydelmerişen- tariaaşanai Ulaan Aarmi—ene xadaa bidenei Aarmi geeşe, edener xadaa, manai bajasxalanta baidalai, gulamtii, manai gerii, manai ilaltii xamagaalna geze mededeg baina. Xydelmerişen- tariaaşanai Ulaan Aarmi—ene xadaa, tedenei şuha mixan, ene xadaa, tedenei erxim xybyyd myn. Egeel iimehee, ende bidenii xyrieelhen xani barildalga, axadyygei bodol xadaa bidende ynetei, edener bidende elixen, myn manai bodol ba manai xani barildalga ba manai duralal bii, jyyb gexede, bidener ba tedener—ene xadaa, taharaşagyi nege byxeli jyymen geeşe. Bidener bolbol gansal ondo ondoo azalda xydelmerilze bainamdi. Zarimuudnai faavrig zavooduudta, bişeniinь kolxoozuudaar xydelmerilne. Bidener xadaa, xydelmerişen— tariaaşanai Ulaan Aarmida alba xenebdi. Zygeer, bygede nege xereg, Leenin—Staalinai xereg, socialiizmiin baiguulaltiin xereg, byxii xyn tyreltenei xereg xenebdi.

Nyxer Voroşiilov bolbol, saaşadanь, odoo oirotozo baigaa Oktiaabriiin XX zilei oin ydertei ba Staalin Konstituuciin yndehe huuri deere jabuulagdaxa, SSSR-ei Jixedeede Soveedai hunguulida beledxeltei daşaramduulan, oron ulasai ba Ulaan Aarmiiin urda tabigdaad baigaa tere jixe ba xariuusalgata zorilgonuud tuxai xelebe.

—Bidener bolbol SSSR-te Oktiaabriiin aguu revoliyyciin bolhoor XX zil bolhon oin hain yderte beledxeze bainabdi. Bidener bolbol manai oronoi XX zil bolhon oiji ene namar temdeglexe bainabdi. Nygee talahaa, paarti ba manai oronoi byxii azalşan bolbol Staalin Konstituuciin yndehe hnuri deere, SSSR-ei Jixedeede Soveedai hunguuli xexee beledxeze baina. Manai gyrenei zebsegte tyşeg bolxo Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmi bolbol byxii araduudtajaa xamta poliitikan talaar ton şuxala, ene jixe xydelmeride ton xaluun ba ynen şudarguugaar xabaadaxa johotoi ba xabaadazaş baina.

—Byxii azalşa xyn tyreltenei zol bajarta, manai aguu jixe Exe oronoi araduudai zol bajarta—manai aguu jixe gaixamşag voozdь nyxer Staalin mandatugai,—Uraa!

Aradai Komisaarai ene eseslelgiin ygenyyd bolbol şangaar „Uraa“ xaşxaralga, nerjeme aplodismeent, „Internacionaal“ duulalga ba xaluun zyrxenei ovaacaar byrxeegdene. Moskvaagai seregei ookrugai seregyyd bolbol manai socialiis Exe oronoi xilii xamagaalan oroxoor xezeedeeş belen baina geze BK (b) Paartiiin Centraalьna Komiteedta ba nyxer Staalinda, Soveed zasag ba nyxer Moolotovto damzuulxii Soveed Xolboonoi maarşal nyxer S. M. Bydioonniin nyxer Voroşiilovta xandaxada aplodismeent, ovaaca ba „Uraa“ xaşxaralgan byri xyseteigeer nerjene.

„Nxyer Staalin mandatugai!“. „Manai inag Staalinda—Uraa!“, „Bolьşeviiguudai aguu jixe paartida aldar solo!“—gehen aviaanuud tahaldaagyi duuldana.

Paraadii jabagan sereg neebe. Tedenei udaa artileriistnuud, tedenei xoinohoo morin sereg garna.

Edeenei udaa xeden minuuta bolood tomo ba zizexen taanknuud, bronemaşiinanuud, tankeetknuud, amfiibinuud huharihaar garba.

Jabagan ba morin seregyyd, artileriistnuud, xelxiee xolboosod, sapioornuudai gazaraar yngereze taankanuud ba bronemaşiinanuudai jabaza baixa yjede razveedçiguudai eskadriili agaaraar niidne. Edeenei arai geze dalda oroxodo, xurdan istrebiitelьnyyd yylenei saanahaa bultain garna. Soveed oron bolbol eeriin Ulaan-Aarmiii gaixamşag maşiinanuudaar xujaglaa.

Moskvaagai seregei ookrugai xesegyydei paraadta eldeb tyrelei buu zebsegyyd xabaadahan ba seregei deede zuramii xaruulhan baina.

Paraadai dyyrhenei hyyleer, jixe konceert boloo. Ene konceert deere Oborooniin Aradai Komisaar Soveed Xolboonoi maarşal nyxer K. J. Voroşiilov, Soveed Xolboonoi maarşalnuud A. I. Jegoorov, S. M. Bydioonnii, BK (b) Paartiiin Moskvaagai Komiteedai sekretaarь nyxer N.S. Xryşçoov bailsaba.

(TASS-iin medeeselhee tobşolbo).

„N-209“ samoliioodii bederelge

Xoito mylihen dalain zamuudai Glaavna Ypravleeniiin medeeselei johoor, sentiaabriiin 17-noi yder nyxer Şevelioovai ekspediice bolbol Rydoolьf aral deere baihan baina. Ekspediiciin materiaalьna çaastinuud gyised zahagdanxai, samolioduudanь belen baina. Ekspediicede xabaadagşad bygede elyyr enxe. Sagai ularilai haizaraad la orxiroloor, ekspediice bolbol „N-209“ samolioodii bedereze garxaa baina.

***

Lioodçig nyxer Graciaanski bolbol miis Barroy deere sagai ularilai haizarxii xylieeze baina.

***

Xoito mylihen dalain zamuudai Glaavna Ypravleeniiin naçaalьnig O. J. Şmiidt bolbol Aarktikiin ameerikiin seektorto baigaa ledokool „Kraasinai“ boorthoo sentiaabriiin 17 do radioograama abhan baina. „Kraasin“ deere jabaa ekspediiciin naçaalьnig nyxer Driigo bolbol sentiaabriiin 17-do moskvaagai sagaar 19 çaasta şuluu nyyrhe şirehen „Mikojaan“ paroxood lidokool „Kraasinda“ xyrze jirexe johotoi geze medeesene.

***

Sentiaabriiin 17-do yderei 1 çaasta „Xoito poolius“ staanca deere dyrben baal xysetei halxitaigaar sahan orohon baina. 290 meetr xaraatai gazarta baihan jyyme xaraxaar baina. Urda ydereixidee oroxodoo temperatuura baaxan jixe boloo. Termoomeetr bolbol miinys 7 graadusii xaruulza baina.

***

Rydoolьf aral deere manatai. 50 meetr baihan jyyme xaraxaar baina. Baruun-xoinohoo 5 baal xysetei halxin ylieene. Temperatuura 0 graadus.

„Xoito poolius“ staanciin naçaalьnig nyxer Papaaninai medeesel

„Xoito poolius“ Staanca, 18. (TASS). Jixe uraszalai hyyleer, xeden yder sagai nomoxon ularil bolzo, okeaanai gynzegiiji xemzexe, 376 meetr doorohoo gryynt abxa, nege gidrologiis staanca xexe g.m. erdem uxaanai xeden janziin xydelmerinyydii jabuulxa argii bidende olgoo. Myn geodeziis xydelmeri hainaar jabuulagdaa.

Feoodorovoi byxii xeregselnyyd bolbol halxinhaa xalxalxa mylihen gerxen soo tabigdan huulgagdaa. Sagai hain ularilii ba miinus 18 graadus temperatuurii xeregleze, yşee nege mylihen ger bariaabdi. Mynee manai laagerta gurban mylihen ger bii boloo.

Papaanin

***

„Xoito poolius“ staanca, 18. (TASS). Yngerhen urasxalaa yşee martaza yrdieegyi baitarnai, xysetei halxin ba şuurgan bolzo manai mylihii uragşanь urasxaza exilbe.

Ysegelder ba myneeder, nyxer Levaneevskiii bederexe ekspediiciin naçaalьnig nyxer Şevelioovai Rydoolьf aral deere mikrofoonai urda yge xelexiinь duulxadaa, bide taban jixe xyxiyynyyd bainabdi. Ekspediiciin tysebhee gadana, Moskvaagai honinuud man la medeesegdehen baina. Taanarii ledokooloor oşozo asarxa jym geze Şevelioov medeesehen baina. Iimehee, bidener bolbol ledokooloi xyrxeer rajoonuud xyrter uragşaa urdaxa bolnobdi. Iimehee, erdem uxaanai şinzelelgiin xazuugaar manai urdaxa tyseb gyised dyyrgexe johotoi bolno.

Papaanin.

SSSR-ei Gazartariaalangai Arkomaadai tailbari

Niutagai gazarai oorganuud bolbol silooslohon tezeeleer gansaxan la xamtiin malii tezeexe praaktika togtoohon baina. Kolxozniguudta ymsiingee malii tezeexiin tulada siloos ygtedeg ygei baigaa.

SSSR-ei Gazartariaalangai Arkomaad malazalii debzyylxe xeregte ene praaktikii xarşa geze toolood, byxii xehen silooisoigoo 20-30 proceentii kolxozniguudai azalta ydertenь xubaarilan ygexii byxii kolxoozuudta haişaal ygene. Kolxozniguudai ymsiin malda siloos ygexedee, kolxoozoi xamtiin malda ygexetei xamta ygelsexe johotoi.

Siloos xexedee, xamtiin malii şimetei tezeeleer xangaxahaa gadana, myn kolxooznigu udai ymsiinş malii xangalsaxaar xexe johotoi. (TASS).

4-dexi kvaartal soo 975 avtomaşiina ba 20600 velosipeed abxanь

Odeessa, 16. (TASS). Tariaanaigaa ylyyji koperaacada xudaldahan Odeessiin kolxoozuud ed baraa xudaldan abza exilbe. Kolxoozuud 825 avtomaşiina ba minga şaxam velosipeedii mynee xudaldaza abaad baina. Tedener, dyrbedexi kvaartalda yşee 975 avtomaşiina ba 20600 velosipeed abxa baina.

Kolxozniguud bolbol şevjood kostiyym, torgon plaatьja, patefoon, ojodoloi maşiina, myyzekiin instrymeentnyyd ba raadioo prijoomnigii jixeer xereglene.

Myngen zəəri elsyylxe III kvaartalai tysebii bolzor soonь dyyrgexe

Aradzonhoo myngen zəəri elsyylxe ba Gyrendəə olzo oruulxa tysebii gyisedxexe xereg BMASSR- soo eneenei urdaxi kvaartalnuudta ton xangaltagyi jabuulagdahan baina. Eneen deerehee 1- dygəər kvaartalda 2250, 5 mingan tyxerigei dojomxo baihan ba II- dugaar kvaartalda 649,9 mingan tyxerigei dojomxo bolhon baina.

Mynəə III- dugaar kvaartalai jabasii xaraad yzexede urdaxi baidal yrgelzelhəər baina. Zişeelxede, sentiaabriiin 10-nai medeegeer, aradzonhoo myngen zəəri elsyylxe tyseb araixan 55 proc. dyyrgegdehen ba Gyrendəə olzo oruulxa tyseb—70,9 proc. dyyrgegdehen baina. Ene sentiaabri hara bolbol III- dugaar kvaartalai hyylşiinь hara bolxo tula, mynəə yder tysebei gyisedxel araixan xaxadlaza jabana. Ene uşar bolbol III- dugaar kvaartaldaş bahala xeden mingaad tyxerigei dojomxo yldeze bolxo ajuul bii bolzo baina.

Tiime tula, ene yldegşə ydernyydte tysebəə byrin tyges dyyrgexiin tulada Finaansiin aradai komisariaad ba xydəə niutagai finaansiin zurgaanuud eneen tuşaa xamag xysəə elsyylze, xydəlmeriee şangadxaxa johotoi.

Pooli deere tyryylegşe xaa jaa aişalana

Alairai aimagai „Aduuşa" kolxoozoi jaarica ba şiniice xysed edieeşeed, xuriaaza abxiin tuilda xyrehəər xedii yni boloo. Tere kolxoozoi tyryylegşə Xamagaanov ba brigadiir Pakeejev gegşed tariaagaa sag soonь şanar haintaigaar xuriaaza abxiin tulada kolxoozoi goo byxii xyse şadalii elsyylze şadaadyi baina.

„Aduuşa" kolxooz bolbol sentiaabriiin 3- haa sentiaabriiin 8 xyrter 1 traaktoroi zneejkeer ba 3 morin snopoviazaalkaar, 2 morin zneejkeer araixan 17 gektaar tariaa xuriaaza abhan baina.

Ene kolxooz bolbol sag yrgelze xydelmerişen ysəənteidəə nairaad le baidag jym. Gebeş, kolxoozoin ceentr deere xeden olon kolxoozniguud, ilangajaa exenernyyd azalgyi arxidaza jabadag baina.

Tyryylegşə Xamagaanov bolbol tariaa xuriaalgiingaa brigaada deere ton ysəən jabadag, sag yrgelze pravleeniiin kontoorto şibeeleed huudag baixa jym.

Enə kolxoozoi brigaadiin dunda agitacioonno poliitikan xydelmeri ogto jabuulagdanagyi.

Eneen tuşaa MTS-ei direektorii poliitikan talaar orologşo Badmiin gegşiin hanalaa tabidaggyi baihaniinь gaixaltai.

Enkoov.

KOLXOOZUUDAI TARIAALAN DEEREHEE

Staxaanovtan 75 buxal xyrter boono

Zede. Borgoin somonoi, Staalinai neremzete kolxoozoi tariaa xuriaalgiin xydelmeri deere nyxed: Rinçen Vaandanai, Dulma Zigmedei ba Ceren-Zamsa Erdeniiin gegşed 30 buxal booxo noormotoi aad, erximiinь 75 buxal xyrter boozo johotoi staxaanov zişee xaruulna.

Ene yjede xamta 290 ga xadagdaad, tereenhee boogdohoniiinь 254 ga. Pooli deere 4 zaadxa, 18 xyn xydelmerilze jabana.

Sandagai.

Xydelmerişedəə pooli deere garagaza şadanagyi

Xori. Dampiloonoi neremzete kolxooz (tyryy Gelegei) bol ybehe-tariaanai xuriaalgii jixe muugaar jabuulza baina.

Ene kolxooz bolbol tariaa xuriaalgii(xadalgaar) miil 45 proc bolgoo. Tariaagaa somozo ba soxizo exileedyi. Gyrenei urdaxi ujalgaa dyyrgexe tuxai byri xelsənegyi. Ene kolxoozoi iime xoino geegdehen uşar bolbol tyryy Gelegei gegşiin aixabtar ohol hanaa amar huuza nobşorhon deerehee byxii xysəə gargaza şadaadyi baina.

Dam. Zam.

TRAAKTORAI MUU DEEREHEE KOMBAAJNA ŞHAATABA

Xori. Xezengiin somoni gurban kolxoozuud tariaanai xuriaalgaar tyryy huuri ezelze jabana.

Ede kolxoozuudta xydelze baigaa kombaajnanuud ton hainaar xydelze, noormoo 200 pro ceent dyyrgene. Myn kombajnioor nyx. Cezebei gedeg erxim hainaar xydelze, zişee xaruulza jabana. Hyylei yjede yderiingəə noormii 250 proceent xyrter dyyrgehen baina.

Xediiş hain xydelze jabaxadanь, MTS-ei traaktornuud muu zahabarltai baihanai gemeer traaktornuud ebderze, xeden xonogto haad xexe uşarnuud yzegdene.

Dolgin.

(ŞARAAPOVAI FOTO)

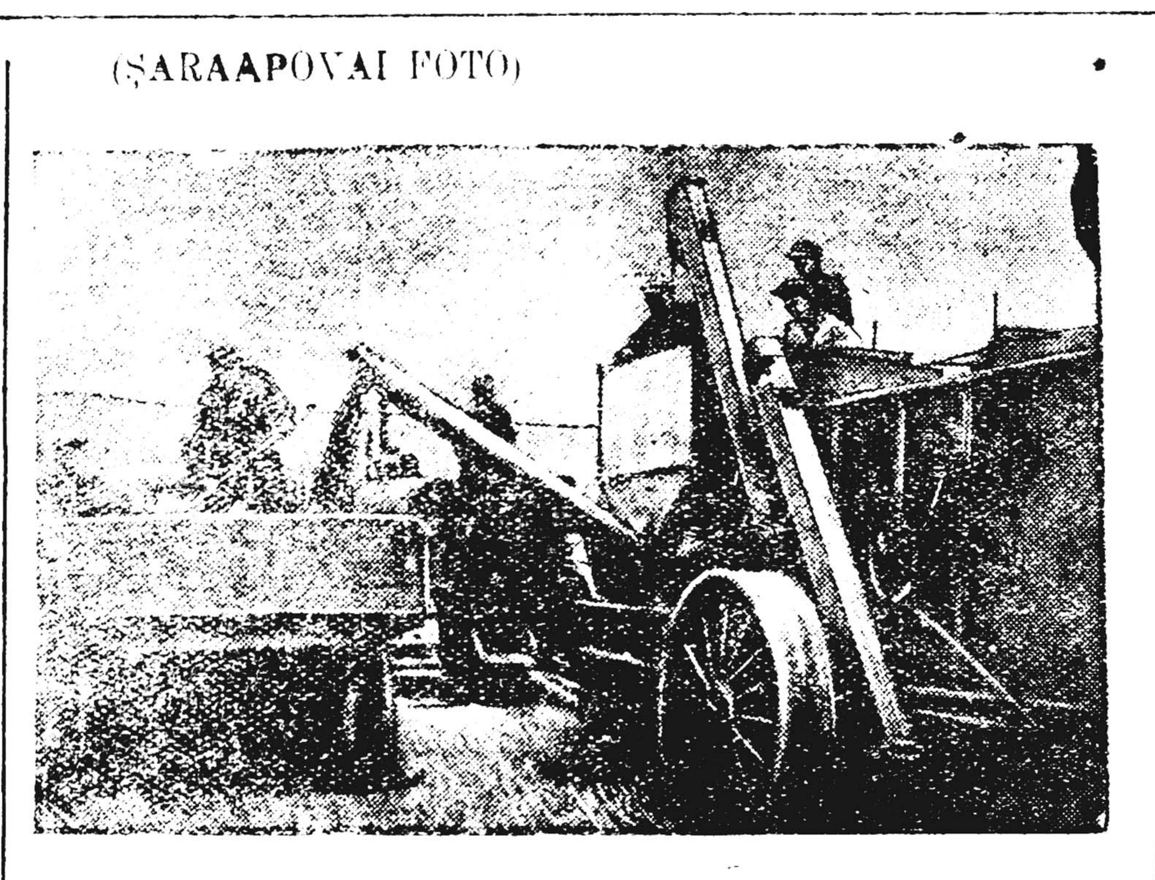

ZURAG DEERE. Staalinai neremzete kolxoozoi (Selengiin aimag) pooli deere tariaa xadaza baigaa kombajnahaa əəriingəə maşiinaar kolxooz tariaagaa zəəze baina.

Kolxoozoi disceplinii ebdene

Xori. Zdaanovai neremzete kolxoozoi geşyyn Dandar Badmacerenei gegşe ybehe-tariaanai xuriaalgiin tyleg yje soo azal xydelmeride jabanagyi. Eneenei xazuugaar, kolxoozii unagaaxiin hedelgeteigeer kolxoozdo esergyy ygenyydii taraaza, „kolxooz namda xereggyi, kolxoozhoo jyyme erixegyib" geze xaş xaraza jabadag baina.

Dandar Badmacerenei gegşe gansa mynəə zilde iigeze jabaa bişe. Urda urda zilnyydteş ali bolxoor kolxoozii xoroloxiin hedelge gargahan baixa.

Ene meteer kolxoozdo esergyy ygenyydii taraaza jabadag Badmacereenei gegşede zoxixo xemzee abxa xeregtei,

Jabadalşan

Haalişad tariaa xuriaalgada tuhalalsana

Xori. Jerbaanovoi somonoi, „Zurgaanai zam" kolxoozoi malşad- haalişad ybehe ba tariaa xuriaalgiin xydelmeride ton hainaar jabanal.

Zişeelxede: X.Z. Budiin. D Z. Gama-Zabai, X.Z. Dondogoi gegşed 20-20 yniee haagaad baixiingaa xazuugaar, ybehe tariaanai xydelmeriin yjede, tedeende ygtehen noormii 150-180 proceent dyyrgene.

Ede nyxedhəə byxii haalişad zişee abagtii!

R.A.

Şagdarai 2-3 hara „ybedebe"

Selenge. Tamşiin somonoi „Socialiizm" kolxoozoi geşyyn Gombozab Şagdarai gedeg yngerhen xabarai tarilgahaa xoişo „ybeşen bi" geed, 2-3 hara soo azal xydelmeride jabadaggyi, gertexineigee olohon jyyme edieed miin sag yngergeze xebtene.

Tilxedenь, vraaçii asarza yzyylxede, xarin jamarş ybeşengyi, ton elyyr bejetei baihan baina.

Iigeze, kolxoozoi xydelmeri xexee zalxuuraad „ybedəəb" geze xudalaar xeleed zorgondoo loodorьlogşo Şagdarai gegşede kolxoozoi ustaavai johoor xemzee abxaa jaana geeşeb?

Gaixagşa.

Tariaa xuriaalgiin erximyyd

Selende. Orongiin somonoi „Olzon tujaa" kolxoozoi tariaa xuriaalga deere xydelmerilze jabahan kolxooznig nyxer Pyrbe Garmiin gegşe ydertəə 35 buxal booxo noormotoi baihanş haa, eneegeer xizaarlangyi, edir zaluu nahanaigaa erelxeg xysii zangidza, ydertəə 80 buxal ujaza, noormoo xododoo ylyybşelen dyyrgeze jabana. Danzan Pyrbiin gegşe ydertəə myn 80-aad buxal ujana.

Eneenhee gadana, emegtei kolxoozniguud Radnazab Zabai ba Xanda Dorziin gegşed ydertəə 60-aad buxal boodog baina.

Şyxer.

Ustaavii ebdexe erxe xen ygəəb?

Selenge. Selendyymiin somonoi „Ulaan Şanaa" kolxooz ene zilde ybehenei xuriaalgiin tysebii araixan geze 10 proceent gyisedxehen baina.

Gebeş, „Ulaan Şanaa" kolxoozoi pravleeni, terenei tyryylegşe Sebegdorziin gedeg Zidiin aimagai kolxoozuudta 100 ga sabşalangaa xubiaar ygehen baina. Ene bolbol, nege talahaa, ybehe xuriaalgiin tysebii dyyrgeegyi aad, xubiaar ygeze, malai tezeelei baazii tahalduulkiin hedelge, nygəə talahaa—kolxoozoi Staalin ustaavii ton zigşyyriteigeer xazagairuulhan baina.

Sebegdorziindo ene metiin xuuli busa jabuulga xexe erxe xen ygəəb? Iigeze zorgondoo orohon etegeedte aimagai xuuli saxigşad jyynde şangaar gar xyrne ygei geeşeb?

D. Orongoojev.

Ene jyn gehen xyn geeşeb?

Ulaan-Onon. Yzəənei somonoi Kaliininai neremzete kolxoozoi geşyyn Bazarzab Dorziin gegşe kolxoozoi azalda negeş tuhatai xydelmeri xebegyi, ene 1937 on soo miin 39 azalta yder olhon baina.

Ybehe xuriaalgiinş yjede, tariaa xuriaalgadaş xydelmerilelsəəgyi, arxi kaarta xojorii bedereed teneze jabana.

Bazarzab bolbol kolxoozoi pravleeniiin ygo duuldaggyhəə gadana, „bi kolxoozdo xydelmerilxegyib" geze sexe xeledeg baina. Ymsedəə 3 tomo yxertei aad, tedenee duuhan alaza halgaagaa.

Ene jyn gehen xyn geeşeb? Iime loodorlii kolxoozdo bailgahanai jamar tuha baixab daa, kolxoozohoonь gargabal zoxino.

N-Ononski.

KOLXOOZNIGUUD TARIAAGA[…] KOPERAACADA XUDALDAA[…] ED BARAA ABNA

Roostov-na Donyy, 16. (TAS[…] Doon, Kybaani ba Saalьşan kolxoozuud ba kolxoozniguu[…] tariaagaa koperaacada xuda[…] daad, azaxuin, gerei ba kyl[…] tyyrne baraanuudii ton jixe[…] abna kolxoozniguudai eril[…] magaziinuud jaazaş xanga[…] şadanagyi. Mynəə xudaldah[…] ed baraanainь byxii ynenь[…] mingan tyxerighəə ylyyle[…] baina. Kolxoozniguud gans[…] xan ed bydii 4 milioon 1[…] mingan tyxerigte xudalda[…] abba. 922 mingan tyxerig[…] sembe, 500 mingan tyxerig[…] belen xubsaha xudaldan abh[…] baina.

Tereenhee gadana, kolxo[…]zuud bolbol 772 avtomaşiin[…] 3200 velosipeed, 390 patepo[…] ba 45 mingan patefoonoi pla[…]tiinkanuud, xojor minga şaxa[…] niikeliroovana krovaadii, my[…] azaxuin ba barilgiin materiaa[…]nuudii xudaldan abba.

XROONIKA

BMASSR-ei Jixedeede sy[…]dei speckoleegi bolbol sentiaa[…]riiin 14-15-nai ydernyydte z[…] gotzernoogoi moziin kontoorii[…] urdada baihan erxilegşe P. N[…] Klimoovskix ba gyrenei taix[…]nai inspeekciin urdada baiha[…] axalagşa inspeektor A. V. S[…]syynov gegşedii şyyxe xuulii[…] 58[7] zyilei johoor zemelhen xe[…]regil neemel zasedaani dee[…] xaraza yzebe.

Sklaaduud ba tariaa xadag[…]dag bairanuudii kleeşç xorxo[…]goor zorioon buzarlahan, sklaa[…]dta baihan tariaaji kleeşç xo[…] xoigoor buzarlahan, ba xorxo[…]goor buzarlagdahan sklaad so[…] tariaaji xexede bolxo gezeynen[…] şelge ygeze xoroto jabuulg[…] xehenei tyləə P. N. Klimoovs[…]kix ba A. V. Sosyynov gegşe[…] şyyxe xeheeltiin deede xemze[…] —buudan alaxaar şiidxegdehe[…] baina.

Priigovor xysendəə oruulag[…] daba.

Zahabari

Manai gazeetiin sentiaabriii[…] 18 nai noomerto garhan doro[…] dursagdahan alduunuudii za[…] haza unşaxii medeesenebdi:

1. Exin niuurta, „Dutamag[…]gyi xyrexe ybehenei tyləə" geze zyilei 2 doxi aabzasi[…] „10550 ceent. tysebtei aad, te[…]reenee 250 ceent. ylyy dyy[…]gebe" geze zahaza unşaxa.

2. Xojordoxi niuurai 5 da[…]xi koloonkodo „Xroonika" gez[…] zyil soo dorohoo 3-daxi myr[…]te „SSSR ei jystiiciin Arada[…] Komisaar" geze buruu garha[…]niil „RSFSR-ei jystiiciin Ara[…]dai Komisaar" geze unşaxa jo[…]hotoi.

Redaakca

Biçyyrei aimagta hunguuliiin dyrimii muusa tanilsuulna

Manai SSSR-te egeel demokratiis hunguuli oiriin sagaa bolxojoo baina. Ene hunguuliaar bolbol paarti ba zasagai xymyyzyylhen şine kaadruuu dii gyrenei ypravleenida oruulxa baina.

Hunguuliiin xuuliii olon azalşanda tanilsuulxanь ton şuxala baina, uşaranь, ene hunguuli bolbol urdiin hunguulihaa ton ondoo, şine hunguuliiin xuuliiin jonoor bolxo baina. Hunguuliiin hainaar yngerxe jabadal bolbol, eneentei olon niitii tanilsuulxa ba arad niitii beledxexe azal xydelmerihəə bolxo baina.

Biçyyrei aimagii abza yzebel hunguuliiin dyrimtei tanilsuulxa xydelmeriii jyre jabuulaa ygei gexede bolno. Eneenei barimtanь: Zaganai somonoi Kaarl-Maarks ba Guşadai somonoi Kaliinin ba „Oktiaabriiin revoliyyce" geze kolxoozoi geşyyd şinə hungaltiin dyrimtei jyre tanilsaa ygei baina. Baha, ene somonuudai soveedai ba kolxoozoinş zarim xydelmerişed gyised hain tanilsaa ygei baina. Ene mete bişe bişe somonuudta iime baigaa johotoi.

Biçyyrei aimagai partiij na-soveedai organizaacanuud ene dariida şine dyrimtei tanilsuulxa xydelmeriii jabuulza hunguuliiin beledxelii xangaxa johotoi.

Stepaan Biçyyrskii

SIGNAALNUUDTA ŞIXE DYLIII BAIHANAI XOIŞOLON

Centraalьna Oorgan „Praavda" bolbol BK(b) P-iin Mozkoomoi ba „Buriaad-Mongoloi Praavda" gazeetiin redaakciin alduunuudii bolьşeviig johoor eliryylen gargahan baina.

BK(b) P-iin Moziin Komiteedta ba xenheeş tyryyn nyx. Jerbaanovta Finaansiin Arkoom baihan Bazaroonoi, xudaldaanaiArkoom—Baltyyjevai pedinstityydei direektor—Ybygyynovei, Saxaltuujevai ba busadai xeze baihan buzagai xydelmeri tuxai moziin partiijna ba soveed aktiivaiş suglaan deerehee medegdehen baixa uşartai. Xedii tiime bolboş, Moziin Komiteed signaalnuudta şixe dyliii baihan deerehee jamarş xemzee abaagyi.

Selengiin aimagta baigaa „IRO" geze oopetno staanciin direektor Saxaltuujevai malazalai talaar nauuçnaişinzelelgiin xydelmeride xoroto yiledberi xeheneinь tyləə Saxaltuujevii paartihaa gargahan Selengiin aikoomoi şiidxeberi ba komiisiin aakt Mozkoomdo orohon bolboş, byxeli hara xelsegdengyi xebteze baina. Kulaag ba trockiist Saxaltuujevtai xaxasaxajaa jyynde Mozkoom aigaa geeşeb?

Ene Saxaltuujev xeterxedee—„uxaagyi, gansaxan erjyynyyd le ijyyliin 10-haa urda ybehe sabşaza exilne" gehen xoroto teoori gargaza jabahan baina. Ene trockiist Saxaltuujevai xedii iime buzagai aaşa gargaza, sociaiis malazalda xoro xyrgeze baixadanь teseze, xereggiinь daraza baixa geeşe ton buruu.

Moziin Komiteedai baba nege alduunь gexede, gazarai organuudii erxim naidabaritai paartida bejee ygehen xynyydeer bexizyylxe johotoi konkreetno xemzee abtanagyi. Zarim aimaguudai gazarai tahaguud bolbol mynəə xyrter erxilegşed ygei ba zarim aimagai aparaad ta taaraxa zoxixogyi zonuud baina.

Aradai daisad Daniilov, Gazartariaalanai Arkomaadta—Budaajev ba myn finaansiinarkom baihan Bazaroon gegşed yngerxedəə gazarai tahaguudta aduu morinoi azalai zooteexnig ba yylterte malai zooteexnig xereggyi geze, gazarai tahagai ştaadhaa gargahan ba byri aduu morinoi Ypravlieeniiin naçaalьnigii ştaadhaa gargaxa haa gadana aduu morinoi ypravlieenii Gazartariaalanai Arkomaadhaa halgaaxa g.m. ton elieer xoroto jabuulgii xehen baina.

Edener iigeze malazalai specialiistnuudai ştaadii xoroozo ba eneegeree socialiis malazalii hyidxeze baihan baina.

Ene byxii jabadal bolbol Moziin Komiteedta yninei medegdeheer baibaş, ene xyrter jamarş xemzee abtaagyi.

Centraalьna„Praavdiin" şinşelel bolbol manaiş Gazartariaalanai Arkomaadai partiijna organizaacada xamaadana. Bide, ene organizaaciin komuniistnuud bolbol BK (b) P-iin CK-ai fevraalь-maartiin pleenymei ba hyyleerlinş garhan şiidxeberinyydhee yşəə hurgaal abza şadaagyi bainabdi.

Xydəə azal deerexi xorololgiin xoişoloniii usadxaxa tuxai nege xediixen jyyme exilxehee bişe, goritoi temeselei xydelmeri xegdeegyi baina.

Gazartariaalanai Arkomaadai aparaad bolbol xarşa etegeedeer buzarlagdahan ba ynendəə xydelmeride toormoz haad xeze baihan baina. Tariaan azalai, mal azalai, ypravlieeninuudai, ilangajaa melioraaciin ypravlieeniiin specialiistanuudhaa seberlegdexe uşartai specialiistnuud mynəə xyrter huurihaa xydelgegdəəgyi, urdanai mete „Ondoo xynəər helgeze bolxogyi" zon bolood le yldeze baina.

Gazartariaalanai Arkomaadai dergedexi partiijna organizaaca bolbol tariaanai yrehe haizaruulxiin ba malazalai xereg deere bolhon xorololgiin xoişolonii usadxaxa temeselde Gazartariaalanai Arkomaadai aparaadii elsyyleegyi baina.

Zarim komuniistanuud nyxed Şambuujeva, Boojkov ba busad bolbol niitiin dundaxi agitacioonno poliitikan xydelmeride boloşogyi xariuusalgagyigəər xandana. Paartiin geşyyn Şambuujeva gegşə veterinaarna sklaadai xydelmerişedei dunda profsojuuzai hungalta jabuulxadaa, Mestkoomdanь profsojuuzai geşyyn bişe myrtəə, byri şyyxe caazlin 58 zyiləər gemnegdeed, xinaltala huuza garhan Osookin gegşii hunguulhan baixa jym. Paarti ba zasagai xeregte ynexəərəə bijee—ygehen xynyydii şuud debzyylze, paarti ba zasagai daabari, zaabarinuudii dyyrgeze şadaxa ygei ba xydelmeride toormoz xegşedii xargui zamhaa xoloxoxo xeregtei baina.

N. Kootov.

Xariuusalgata redaaktor B. VAANÇIKOV.

KINOOTEAATRNUUDTA MYNƟƟDER

„PROGREES" KINOO — **Tyryyşiin inagla!**

„ERDEM" KINOO — *Xyxe dalain erje zaxada*

MEDEESEL

Ene onoi Oktiaabriiin 15-da, Ulaan Yde goorodto nacionaalьno teaatrai baira soo ydeşiin 6 çaasta Buriaad Mongoloi ASSR-ei exin ba dunda hurguulinuudai xydelmerilegşedei profsojuuziin moziin VII dugaar konfereence neegdexe.

XELSEXE ZYILNYYD:

1. Exin ba dunda hurguulinuudai sojuuziin moziin komiteedai toosooto elibxel ba reviiziin komiisiin nemelte elidxel (elidxelşed **Xyngyreejev** ba **Burlakoov**).
2. Hurgagşad ba polit nebteryylgiin xydelmerilegşedei kvalifikaacii deeşəlyylxe tuxai BK(b) P iin CK ba SSSR-ei AKS-ai togtooloi gyisedxel tuxai (elidxelşe **Şyystov**).
3. Sojuuziin Mozkoom ba revkomiisiin hunguuli.
4. Sojuuziin Byxerosiiin xuralda delegaaduudii hungalga.

Preziidiym.

Телефоны редакции: отв. редактор—3-44, отв. секретарь—3-23, сельхозотдел—7-55, промотдел—5-07

Noomer gargagşa C. DANSARAANOV. Verstaalagşad: C.DAMBAAJEV, C. BATUUJEV BMASSR-ei Niut. Azyiledberiiin arkomaadai tipograafi Ypolglavliit 886.